

A BKV múzeumok közlekedéstörténeti vetélkedője

**Így utaz(t)unk mi –
A fővárosi közösségi közlekedés
gyerekszemmel**

2025

RÉSZTVEVŐK ADATAI

Résztevő iskola: _____

címe: _____

e-mail címe: _____

telefonszáma: _____

Csapattagok neve:

1. : _____

2. : _____

3. : _____

Felkészítő tanár: _____

Kapcsolattartó:

neve: _____

elérhetősége (e-mail, telefon): _____

A BKV Zrt. Földalatti Vasúti Múzeumában megtekinthető az Így utaz(t)unk mi – A fővárosi közösségi közlekedés gyerekszemmel című időszaki kiállítás, amely a legfiatalabb korosztály közösségi közlekedéshez fűződő viszonyát mutatja be. Körbejárja, hogyan használták egykor és ma a legfiatalabbak a fővárosi járműveket, milyen szabályok vonatkoztak rájuk, milyen élmények, játékok, olvasmányok, mesék kapcsolódnak a témához. Idei közlekedéstörténeti versenyünk feladatai is erre épülnek.

1. „Gyerekcipőben jár” – halljuk gyakran a kifejezést, ha valami még az elején jár, a kezdeteknél tart, mint egy pici gyerek. A feladat kérdései a gyerekcipőben járó, azaz éppen csak elinduló fővárosi közösségi közlekedés egyes ágazataira vonatkoznak. Töltsd ki a táblázatot a hiányzó adatokkal!

közlekedési eszköz	budapesti indulás éve	első vonal végállomása 1.	első vonal végállomása 2.	tervező vagy az építésében, létrehozásában jelentős szerepet vállaló személy, illetve társaság
átkelő hajózás	1820		Óbuda	
omnibusz		Duna-part		Kratochwill János
	1866		Újpest, Bagolyvár	gróf Károlyi Sándor
Budai Hegypálya		Lánchíd budai hídfője, Clark Ádám tér	Budavári Palota, Szent György tér	
fogaskerekű vasút	1874	„Ecce Homo” rét, Városmajor		
városi villamosvasút	1887	Nyugati pályaudvar		Balázs Mór
földalatti vasút	1896	Gizella tér		
autóbusz			Vilmos császár (ma: Bajcsy-Zsilinszky) út	Székesfővárosi Közlekedési Vállalat Rt.
	1933		Óbudai temető	BSzKRt
	1970		Deák tér	UVATERV
libegő		Zugliget		Sidlovits József, Frankó Endre

2. Totó

Karikázd be a helyes válasz jelét!

1. Budapest közösségi közlekedésében mikor alkalmaztak először gyermekeknek szóló kedvezményeket?

- 1. a legtöbb ágazatban már induláskor
- 2. csak 1923-tól, a BSzKRT megalakulásától
- X. csak 1968-tól, a BKV megalakulásától

2. Az 1896-ban átadott budapesti földalattin melyik évtől lehetett tanulóbérlettel utazni?

- 1. 1900
- 2. 1949
- X. 1990

3. Az 1915-ben elinduló első budapesti autóbuszokon kik utazhattak ingyenesen?

- 1. minden gyerek
- 2. 100 cm alatti gyerekek
- X. 6 év alatti gyerekek

4. Kiket neveztek „tűjázóknak”?

- 1. A villamos hátulján, az ütközőre kapaszkodva utazókat
- 2. A járműveken facsemetéket szállító kertésztanoncokat
- X. A járműveken hangoskodó fiatalokat

5. A BKV 1968-as megalakulásakor melyik korosztály számára biztosította a díjmentes utazást?

- 1. 3 év alatti gyerekek
- 2. 6 év alatti gyerekek
- X. 10 év alatti gyerekek

6. Szabad-e kerékpárt szállítani a BKV járművein?

- 1. igen, mindegyiken
- 2. csak egyes járműveken, kijelölt kocsikban
- X. nem

7. Hány éves korig utazhatnak a gyerekek ma a BKV járművein díjmentesen?

- 1. 6
- 2. 10
- X. 14

8. 2009-ben milyen különleges, a gyerekek körében is igen közkedvelt járatot indított útjára a BKV?

- 1. fényvillamos
- 2. Mikulásbusz
- X. fényhajó

9. Hogyan szállítsuk a BKV járművein – saját és mások biztonságát, kényelmét szem előtt tartva – az iskolatászkánkat?

- 1. a hátunkon
- 2. a hátunkról levéve, a kezünkben tartva
- X. a csomagtartóban szállítva

10. Az 1970-es években készült Stop! Közlekedj okosan! című rajzfilm a helyes, biztonságos közlekedésre oktatta a gyerekeket. Kik voltak a mese főszereplői?

- 1. egy kutya és egy macska
- 2. egy macska és egy egér
- X. egy rendőr és egy kislány

3. A közösségi közlekedés járművein számos tájékoztató, tiltó, figyelmeztető jelzéssel találkozhatunk. Mit jelentenek az alábbi piktogramok? Fogalmazd meg pontosan!

/ 6 p.

4. Melyik gyerekeknek, fiataloknak szóló művekből származnak a fővárosi közlekedéssel, különféle közlekedési eszközökkel kapcsolatos szövegrészletek, képek, források? Mi a mű címe, ki a szerzője?

A) :

„És a kis Rákos utca, mely szerényen húzódik meg a lármás, lóvasutas Üllői út mellett, most sötétben, csendben nyugodott. Csak a szél zúgott rajta végig, s erősen zörgette a gázlámpák üvegtábláit. Egy-egy hevesebb szélrohamra egymásután végigcsörgött valamennyi, mintha valami titkos, csörömpölő jelet adtak volna egymásnak a reszkető, libegő-lobogó gázlángok. Ember e pillanatban nem volt más az egész kis utcában [...]. És mikor [...] szétnézett az utcán, és látta, hogy egyedül van, akkor úgy összeszorult a szíve, hogy ... nekidőlt a kapu félfájának, és keservesen, szívből, amúgy istenigazában sírva fakadt.”

B) :

„Odakinn, az épület előtt a nap egyenesen a járdára tűzött. Nagy volt a meleg, a lárma, a por meg a forgalom. A villamosok sárgák voltak, rajtuk hatos számjegy: így hát ez sem változott. Árusok is akadtak, furcsa süteményekkel, újságokkal, más egyébbel. [...] Minékünk is – értesültem – a segélyhelyre kell tüstént jutnunk, ott a nevünket még azon melegében leadnunk, hogy legelsőbben is pénzhez, iratokhoz – az élet immár elengedhetetlen tartozékaihoz jussunk. Ez a bizonyos hely – tudtam meg – épp a másik: a Keleti pályaudvar környékén lelhető, s mindjárt a legelső utcasarkon meg is szálltunk egy villamost.”

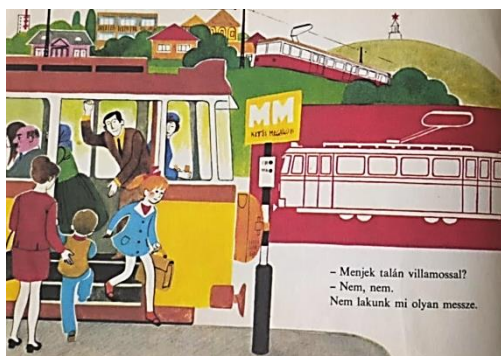
C) :

„Erősen havazott. Ahogy kiléptek a piarista gimnázium kapuján, féktelen jókedv fogta el őket. Valamelyikük rohanni kezdett a rakpart felé, a többi meg utána. Medve is futott, fél kezében nagy lendülettel forgatva összeszíjazott könyveit. A Petőfi-szobor körül hócsatát rendeztek, s minthogy ráértek, Medve végül felült egy ellenkező irányú villamosra, hogy elkísérje két barátját egy darabon. Hetikártyával utazott, s úgyis csak az órát lukasztotta a kalauz. Maradt azonban két hógolyója kezében. Éppen nézelődni kezdett, hogy mit csináljon velük, amikor meglátta, hogy a barátai pukkadoznak neveltükben, mert felfedezték a villamoson utazó Dégenfeldet, s egyikük lekapta Dégenfeld fejéről a diáksapkáját [...]. [...] Dégenfeld táskáját kinyitották a hátán, s belekandikáltak. Érthető az is, hogy Medve a kezében szorongatott két hógolyót gondosan belegyömösölte Dégenfeld táskájába. [...] Alig fértek a bőrükbe, olyan jól mulattak. Szaladt velük a sárga villamos a pesti Duna-parton; ki-kipukkadt belőlük a visszafojthatatlan nevetés.”

D) : E) :

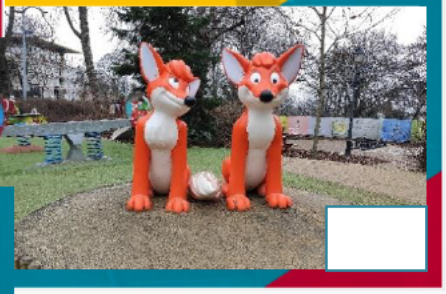
E) :

5. Hol készültek az alábbi, gyerekekről készült fotók? Elég az utca, tér, középület mai megnevezése is.

6. A gyerekek által is közkedvelt kirándulóhelyek, kulturális intézmények melyik közlekedési eszközzel érhetőek el közvetlenül a felsoroltak közül? Minden kép mellé csak egy számot, jelzést írj! A felsoroltak közül válassz!

16	26
27	33

M1	M2
M3	

2
60

H5

72

7. Igazak vagy hamisak az ismert írók, költők gyermekkorával kapcsolatos állítások?
Írj I betűt az igaz H betűt a hamis állítások mellé!

Arany János Epilógus című versében utal rá, hogy élete során a legtöbbször gyalogosan közlekedett, de azért alkalmanként utazott omnibusszal is. A költő maga Nagyszalontán nevelkedett, de gyermekevei alatt már jártak ilyen közlekedési eszközök a fővárosban.	
Molnár Ferenc pesti születésű író, gyermekhőseihez hasonlóan, iskolásként maga is közlekedett lóvasúti kocsikkal, sőt József körúti lakásuk előtt villamos is haladt már.	
Jókai Mórnak híres íróként a Svábhegyen lett szőlőbirtoka, ahová sokszor ment fel fogaskerekűvel. Az író már gyerekként is szívesen utazgatott a különleges közlekedési eszközzel budai kirándulásaik alkalmával.	
Karinthy Frigyes író születési évében adták át Budapest első villamosvonalát, így már gyerekként is lehetősége nyílt utazni ezzel a közlekedési eszközzel.	
Kosztolányi Dezső Esti Kornélról szóló novelláiban az író fiatal énjét megjelenítő főhőssel találkozhatunk a villamoson is. A költővel is megtörténhetett hasonló kaland gyerekként.	
A kassai születésű író, Márai Sándor tizennégy évesen egy rövid ideig Budán folytatta gimnáziumi tanulmányait. Ebben az időben a budai oldalon már villamosok, autóbuszok, sőt trolibuszok is közlekedtek.	

/ 6 p.

8. Keress olyan könyvet, rajzfilmet, diafilmet vagy játékot, amelyik a budapesti közösségi közlekedéssel kapcsolatos, annak valamelyik járművét jeleníti meg. Mutasd be néhány mondattal! (A feladatlapon szereplőket már ne válaszd!) (Ismertetés: pl. ki a szerző, mit ábrázol, mit mutat be, mikor íródott, mikor használták?)

/ 4 p.

Ö:

/ 80 p.